

16.1.14 Geurige luchtjes vinden

Er zijn in de handel nogal wat zeebries e.a. geurtjes te koop die bij het toilet geplaatst worden. Je kan eenvoudig zelf iets gelijkaardig maken door lavendelbosjes in een zakje aan een touwtje te hangen. Lavendel heeft de eigenschap sterker te geuren als het aangeraakt wordt. (De capsules van de geurcellen barsten open, en de geurstoffen komen in gasvorm vrij.) Maak het touwtje aan de deur vast, zodat het zakje bij het open en dicht doen, ergens langs strijkt of tegen slaat. Zo krijg je een automatische 'verstuiver'. Een toiletverfrisser zonder batterij of elektronica. (Het zakje is enkel bedoeld om alles netjes en samen te houden, zodat je niet voortdurend bloempjes en blaadjes moet opvegen.) Jasminum polyanthum en hyacinten kan je er ook als kamerplant zetten als er voldoende licht is. Anders gebruik je er 2 (of meer) die je om de dag een plaatsje in het licht gunt. (Goed verluchten werkt beter dan geuren camoufleren of overschreeuwen. Net als prettige geurtjes, verdwijnen onaangename gasmoleculen ook snel.) In de huiskamer kan een schaal fruit (kweeperen!) of een ruiker bloemen de neus verfrissen.

Andere geurende planten: ≡

- 🌸 Boskamperfoelie (*Lonicera periclymenum*)
- 🌸 Citroengeranium (*Pelargonium graveolens*)
- 🌸 Citroenmelisse (*Melissa officinalis*)
- 🌸 Damastbloem (*Hesperis matronalis*)
- 🌸 Engelse roos (*Rosa*)
- 🌸 Jasmijn (*Philadelphus*)
- 🌸 Kattenkruid (*Nepeta x faassenii*)
- 🌸 Lavendel (*Lavandula angustifolia*)
- 🌸 Lievevrouwenbedstro (*Galium odoratum*)
- 🌸 Madonnalelie (*Lilium candidum*)
- 🌸 Munt (*Mentha*)
- 🌸 Pepermunt (*Mentha x piperita*)
- 🌸 Rozemarijn (*Rosmarinus officinalis* ssp. *Prostrates*)
- 🌸 Seringen (*Syringa vulgaris*)
- 🌸 Sneeuwbal (*Viburnum x carlcephalum*)

Een **geurverfrisser** 📖 voor de linnenkast of de woonkamer kan je ook zelf maken. Neem een potje met schroefdeksel waarin je gaatjes slaat met een spijker, en doe daarin de gekneusde ingrediënten van je keuze (fruit, kruiden, kruidnagel, dennentakjes, laurier...).

Wil je meer geur in huis, zet het potje dan boven een theelichtje (of op de kachel). Door de warmte en de verdamping wordt het effect sterker. De potjes kunnen 2 à 3 maal opnieuw verwarmd worden voordat ze hun geur afgegeven hebben.

Je kan geuren uit planten(delen) halen om als druppels toe te voegen aan gesmolten kaarsvet of olie voor een lampje, wierook of verdampertje. Een **etherische olie** 📖, ook wel

essentiële of vluchtige olie genoemd is een vloeibaar, sterk geurend plantenextract dat meestal wordt gedestilleerd.

Voor sommige (reuk-, smaak- e.a.) stoffen zijn olie en/of alcohol betere oplosmiddelen dan water.

Alcohol verdampt bij 78 graden Celsius, water bij 100 graden en plantaardige olie, afhankelijk van de soort en zuiverheid, van ca 200 tot 300°C. De onderlinge aantrekkingskrachten van de deeltjes is groter bij olie. Er is een hogere temperatuur nodig om de moleculen aan de vloeistofoppervlakte te laten ontsnapping. De stoom bevat na stomen of koken van de ingrediënten de opgeloste stoffen. Tijdens en na het condenseren van de stoom kan het destillaat nog verder gescheiden worden. Bv. door gewoon de bovenste oliehoudende laag van het water af te scheppen. Ook het water (hydraat genoemd) bevat nog tal van geurige bestanddelen.

Persen van schillen van citrusvruchten, of droge destillatie van hars of hout produceert eveneens etherische olie.

Net als etherische oliën zijn **hydrolaten** het eindresultaat van de stoomdestillatie van plantenmateriaal (zijnde bloemen, kruiden, bladeren, zaden, naalden, houtschilfers, hars of wortels).

In het hydraat (bloemen- of kruidenwater) zitten alle destilleerbare, in water oplosbare stoffen (samengestelde suikers, carbonhydraten, mineralen, vitamines, bitterstoffen, enzymen, looistoffen, flavonoïden, ...) en aromatische moleculen van gebruikte planten(delen). Het wordt benut bij homeopathie van de aromatherapie, parfum, drank. Zowel condens als stoom- en kookwater worden gebruikt.

Etherische olie bevat enkel de in vet oplosbare geurstoffen.

Rozen, munt, citroenmelisse, lavendel e.a. kruiden, boomnaalden, bloesems...

(Zie condensatietechniek, bij water drinkbaar maken.)

Geurstoffen via vetten in een 'pommade' opnemen, die oplossen in alcohol en daarna verdampen levert een 'absolue' op (bv. jasmijnolie).

↳ Zie ook ↳ Tinctuur, aftreksel, afkooksel

Je kan lavendelbloemen 3 weken in olie laten trekken (dagelijks schudden, warm plaatsen) en dan zeven en persen.

Of kruiden in plantaardige olie au bain-marie flink verwarmen, afkoelen en zeven (of persen). Eventueel enkele keren met nieuwe kruiden herhalen voor een intensere geur/smaak.

De geuren worden gebruikt in parfum, zeep, snoep, drank, voeding, zalf, kaarsen.

↳ Zie Zalf, crème, vaseline

♪ 'Graag een constructie asjeblijft.' 'Je bedoelt een consumptie?'
'Dat introduceert me niet!'

♪ Met jou vliegen 60 minuten zo om, maar zonder jou duren ze wel een uur.

Tips voor een geurig luchtje en snijbloemen

Van bijvoorbeeld lavendel of basilicum kan je **wierook** 📖 maken door kruiden te mengen met wat water en Arabische gom tot een stroperige massa. Er kan ook wat houtskool poeder bij. Je kan het resultaat om een (bamboe)stengel of in een kegeltje rollen, of de droge korrels als wierook gebruiken.

Je kan ook gewoon een laurierblad in een kommetje verbranden en de kamer verlaten. Na 10 minuten zou de geur lichaam en geest ontspannen.

Tips om snijbloemen (langer) goed te houden:

Harde stengels schuin (45°), zachtere stengels rechter afsnijden. (Een scherpe hoek is minder stevig, meer kwetsbaar.) Een schuine snede zou door een groter contactoppervlak meer water opnemen. (Alsof je meer of sneller kan drinken door een schuin afgesneden rietje? De doormeter blijft toch gelijk, het debiet wordt niet groter.) Schuin afsnijden vermindert de druk op de stengel, de vaten blijven beter open.

Een rechte snede is een kleinere verwonding, maar zou wateropname remmen als het snijvlak recht (!) op de bodem van de vaas staat. Wetenschappelijk onderzoek vond ik hierover niet.

Droog transport en blootstelling aan lucht veroorzaakt verdroging en afsterven van gekneusde cellen aan het snijvlak, en opname van lucht waardoor de vasculaire kanaaltjes blokkeren. Een onderbroken waterkolom kan niet stijgen, verdamping gaat door en de bloem droogt uit. Dus best een paar centimeter van de steel onder water (hierdoor kan er geen lucht in de 'vaten' komen) met een scherp en schoon mes afsnijden. Een (snoei)schaar kneust en knel haarvaten af.

Geef ze voldoende, lauw (kamertemperatuur) en zuiver water.

Laat geen bladeren in water staan of hangen, dat bevordert groeikansen voor bacteriën en schimmels.

Gebruik een schone vaas en zuiver water. Een beetje bleekwater (remt bacteriegroei).

Plaats ze niet te warm (zon, verwarming) of tochtig (droogt uit).

Geen rijp fruit in de buurt, dat stimuleert het 'rijpen' van de bloemen.

Wat suiker (of frisdrank, dat is ook suiker) werkt als opneembaar plantenvoedsel.

Mythes: koperen stuivers of aspirine in het water hebben geen effect.

Viagra zou bloemen wel langer recht houden.

(Iemand er ervaring mee?)

Veel planten (2020: 81 van de 84) uit tuincentra bevatten zeer **schadelijke producten**, en zelfs stoffen die reeds lang in Europa verboden zijn. Dit kan funest zijn voor insecten en het biologisch leven in je tuin en omgeving. Ook snijbloemen kan je beter bij het klein giftig afval deponeren dan wel op de composthoop.